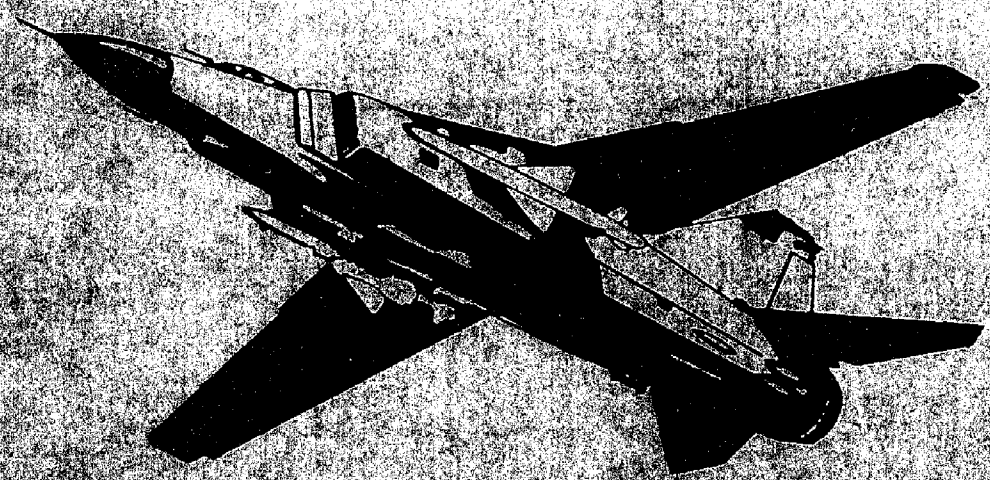

KONINKLIJKE LUCHTMACHT

INLICHTINGEN

SAMENVATTING

(ISAM) 10/83

Uitgegeven door de Luchtmachtstaf

Afd. Inlichtingen en Veiligheid

Ex. Nr. 72

MINISTERIE VAN DEFENSIE
LUCHTMACHTSTAF

2516 BA 's-Gravenhage, 15-11-83
Binckhorstlaan 135
Tel. 070 - 493591

Afd.: Inlichtingen en
Veiligheid.

Nr. : AIV / 0964 / N-83

Aan:

Zie verzendlijst.

INLICHTINGENSAMENVATTING

ISAM 10/83

Deze ISAM is een nationaal inlichtingendokument. Behoudens voorafgaande toestemming van het Hoofd van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van de Luchtmachtstaf mag de inhoud niet:

- A. ter inzage worden gegeven aan buitenlanders;
- B. ten overstaan van buitenlanders in discussie worden gebracht;
- C. worden gekopieerd.

VERZENDLIJST, behorende bij Inlichtingensamenvatting nr. AIV/0964/N-83,
d.d. 15 november 1983.

<u>Aan:</u>	<u>Ex.nr.:</u>
Chef Staf (Luchtmacht) van de Inspecteur Generaal der Krijgsmacht	1 *)
Chef Defensiestaf t.a.v. Hoofd Afd. Inl. en Veiligheid	2
C- CTL	3
C- Vlb Soesterberg	4
C- Vlb Leeuwarden	5
C- 322 Squadron)	6
C- 323 Squadron) d.t.v. C- Vlb Leeuwarden	7
C- GPLV/Vlb Deelen	8
C- 298 Squadron)	9
C- 299 Squadron) d.t.v. C- GPLV/Vlb Deelen	10
C- 300 Squadron)	11
C- Vlb Volkel	12
C- 311 Squadron)	13
C- 312 Squadron) d.t.v. C- Vlb Volkel	14
C- 306 Squadron)	15
C- Vlb Twenthe	16
C- 313 Squadron)	17
C- 315 Squadron) d.t.v. C- Vlb Twenthe	18
C- Vlb Gilze Rijen/Eindhoven	19+73
C- 316 Squadron)	20
C- 314 Squadron) d.t.v. C- Vlb Gilze Rijen/Eindhoven	21
C- 12 GGW	22+23+24
C- 3 GGW	25+26
C- 5 GGW	27+28
C- CRC/MILATCC	29+30
C- LVMG	31
C- 1 LK t.a.v. C- ASOC	32+33
C- CLO	34+35
C- DSM/Vlb Woensdrecht	36
C- LUOS t.a.v. C- NBC-opleidingen	37
C- LIMOS	38
C- LETS)	39
C- KKSL)	39
C- KLS tevens Vlb Ypenburg	40
Directeur Luchtmacht Stafschool	41

Lumat Washington

	<u>Ex.nr.:</u>
Lumat Washington (tvs ter circulatie Defat en Lamat)	42 *)
Defat Oslo	43 *)
Defat Ottawa	44 *)
Defat Londen (tvs ter circulatie Lamat en Adj.Lumat)	45 *)
Lumat Bonn (tvs ter circulatie Defat en Marat)	46 *)
Defat Belgrado	47 *)
Lalumat Parijs (tvs ter circulatie Defat)	48 *)
Defat Warschau	49 *)
Defat Ankara	50 *)

I.a.a.:

Voorzitter van het Comité Verenigde Inlichtingen- diensten Nederland	51
Hoofd MARID	52
Hoofd LAMID	53+54
Hoofd IDB	55
Hoofd BVD t.a.v. Hr. [REDACTED]	56
DPKLu	57
DMKLu	58
DEBKLu - SCFin/PSCFin - SCAut - SCOrg	59
HPMV Brussel	60
NAK AFCENT t.a.v. Maj [REDACTED]	61
NAK 2ATAF t.a.v. Lt-Kol [REDACTED]	62
Neth.Support Unit AAFCE t.a.v. Lt-Kol [REDACTED]	63
C- 1 LVG	64
NTC KLu Liaison Officier	65
C- Verbindings Afd. Arnhem t.a.v. Hoofd TOC/EOV	66

Intern aan:

BDL - PCLS - SCO - SCPL	67
H- AOD)	
H- ALBV)	
H- AV)	68 *)
H- AOB	69
H- APL	70
H- Sectie Contra-Inlichtingen	71
AIV/INL Bibliotheek	72
Circulatie ex. AIV	74

 *) Ter info, daarna retour aan het Hoofd van de Afdeling
 Inlichtingen en Veiligheid van de Luchtmachtstaf

I N H O U D S O P G A V E

	<u>Blz.:</u>
<u>HOOFDSTUK I - CURRENT INTELLIGENCE</u>	I.1
<u>VLIEG- EN OEFENACTIVITEITEN IN DE "FORWARD AREA"</u>	I.1
- Oefeningen	I.1
- De Luchtbrugfase van de najaarstroepenrotatie	I.4
- Toename WP-Verkenningsvluchten tijdens NAVO-oefening	I.4
- Sortie-niveau Sowjet LSK in "Forward Area"	I.5
<u>SLAGORDE MUTATIES/VLIEGTUIGEN</u>	I.6
- Verplaatsing van het jagerregiment TROLLENHAGEN (NVA-LSK)	I.6
- Reactivering Sowjet vliegveld BRAND (GSFG-LSK)	I.6
- SU-25/FROGFOOT deployment in USSR	I.6
- Verdere invoer van de BEAR-H op DOLON (VVS-Luchtleger MOSKOU)	I.6
- Conversie op het Sowjet vliegveld KUNMADARAS (SGF-Hongarije)	I.7
- Mogelijke conversie op het Sowjet vliegveld GODOROK (CAMD)	I.7
- Mogelijke conversie op het Sowjet vliegveld POCHINOK (MOMD)	I.7
- Conversie op het vliegveld UZUNDHOVO (Bulgarije)	I.8
<u>SLAGORDE MUTATIES/GELEIDE WAPENS</u>	I.8
- Constructie-activiteiten t.b.v. uitbreiding Air-to-Surface Missile (ASM) opslagplaatsen op vliegveld DOLON (VVS-Luchtleger MOSKOU)	I.8
- SA-11 g/l GW-systeem	I.8
- Operationele ingebruikstelling van de SA-13/GOPHER bij eenheden van de NVA	I.8
<u>OFFENSIEVE LSK/NIEUWE WAPENSYSTEMEN</u>	I.9
- Onbekend Tactical Air-to-Surface Missile (TASM) waargenomen	I.9

	<u>Blz.:</u>
<u>INFRASTRUCTUUR</u>	I.9
- Bouwactiviteiten op het Sowjet vliegveld FINOW (GSFG-LSK)	I.9
- Bouwactiviteiten PRESCHEN "highway-strip" (DDR)	I.9
<u>LSK ALGEMEEN</u>	I.10
- Militaire variant van de HALO-A	I.10
- Mogelijk prototype MI-28 waargenomen	I.11
<u>OVERIGE GEBIEDEN</u>	I.11
- VTA verplaatsing naar Angola	I.11
- Sowjet vliegtuigleveranties aan Vietnam	I.12
- "Air Order Of Battle and Airfield Catalogue" (AOBAC) conferentie part two te Oberammergau	I.12
- SS-21 in Syrië	I.12
<u>BIJLAGE(N)</u> behorende bij Hoofdstuk I	1 (1 blz.)
 <u>HOOFDSTUK II - BELANGRIJKSTE SLAGORDE WIJZIGINGEN BIJ LSK VAN ENKELE "COUNTRIES BORDERING ACE" GEDURENDE DE PERIODE OKTOBER 1982-OKTOBER 1983</u>	 II.1-II.6
 <u>HOOFDSTUK III - MODERNISERING VAN DE WP-LSK IN DE "FORWARD AREA", NIET INBEGREPEN DE DRIE WESTELIJKE MDs, TEGENOVER DE CENTRAAL- EUROPESE SECTOR</u>	 III.1-III.8 + 3 bijl. (3 blz.)
 <u>HOOFDSTUK IV - HET INCIDENT MET DE Z-KOREAANSE BOEING 747 - FLIGHT 007</u>	 IV.1-IV.11

HOOFDSTUK I - CURRENT INTELLIGENCE

Vlieg- en oefenactiviteiten in de "Forward Area"

1. Algemeen. De vlieg- en oefenactiviteiten in de "Forward Area" vertoonden geen afwijkingen van het patroon dat voor deze tijd van het jaar gebruikelijk is. De activiteiten werden dan ook gekenmerkt door de volgende aspecten:

- a. voorbereiding en uitvoering van de halfjaarlijkse troepenrotatie (zie pt. 3 van dit hoofdstuk);
- b. een aantal ICFs (Intelligence Collection Flights) als reactie op de NAVO-herfstoefeningen;
- c. oefeningen door de GSFG-LSK en het VVS Luchtleger LEGNICA mogelijk ter afsluiting van de jaarlijkse trainingscyclus (zie pt. 2 van dit hoofdstuk);
- d. de in deze tijd van het jaar gebruikelijke vliegerkwalificatieoefeningen bij diverse eenheden van de GSFG-LSK.

Evenals in oktober 1982 vond er ook nu aan het einde van de verslagperiode een "stand-down" plaats. Op 29 oktober voor alle luchtstrijdkrachten in de "Forward Area" en op 31 oktober bij de CGF, het VVS Luchtleger LEGNICA en de Poolse Luchtstrijdkrachten.

2. Oefeningen. Naast de gebruikelijke ééndaagse oefeningen en diverse verplaatsingsoefeningen, vonden er drie vrij omvangrijke oefeningen plaats, te weten:

- a. Offensieve oefeningen door de GSFG-LSK. Als afsluiting van de jaarlijkse trainingscyclus werd op 11 oktober door de GSFG-LSK een offensieve oefening gehouden, waaraan werd deelgenomen door jabow-, jager-, verkennings- en ECM-eenheden. In gecombineerde luchtoperaties werden doelen op de GADOW ROSSOW en de BELGERN range (beide DDR) aangevallen. De nadruk lag op de GADOW ROSSOW range. Op 10 oktober werden de jagerdivisie ZERBST en het verkenningsregiment WELZOW reeds gealarmeerd. Op 11 oktober volgden de jabow-divisies MIROW en GROSSENHAIN. De coördinatie van de oefening werd verzorgd vanaf de GADOW ROSSOW range. De oefening bestond uit 4 fasen:
 - (1) Eerste fase. Tijdens deze fase werd de "vijandelijke" LVD volgens het "COBRA"-systeem bestreden. Doelen op de BELGERN range werden door 33 FLOGGERS-D/J van FINSTERWALDE met bommen aangevallen, waarbij ze escorte kregen van 12 FLOGGERS-B/G van MERSEBURG. Deze escorte voerde naderhand intercepties uit op "vijandelijke" jagers, gesimuleerd door 8 andere FLOGGERS-B/G van MERSEBURG. Hierna vielen 39 FITTERS-D van GROSSENHAIN de doelen op de BELGERN range met bommen aan. Zij werden door 16 FLOGGERS-B van het jagerregiment FALKENBERG geëscorteerd.

Gedurende de gehele

[REDACTED]

Gedurende de gehele fase verzorgden 5 BREWERS-E van WELZOW escort jamming (CHIP THORN). In het gebied rond MIROW werd door 2 HIPs-J/K van ALLSTEDT (opererend vanaf MIROW) stand-off jamming (CHIP THORN) uitgevoerd.

- (2) Tweede fase. Het jabowregiment MIROW voerde met 35 FLOGGERS-D/J bombardementsaanvallen uit op doelen op de GADOW ROSSOW range, onder toepassing van "self protection jamming". Vier BREWERS-E van WELZOW traden wederom op in de escort-jamming role, terwijl door 2 HIPs-J/K van ALLSTEDT wederom stand-off jamming werd uitgevoerd vanuit het gebied MIROW.
- (3) Derde fase. In de derde fase werden zowel doelen op de GADOW ROSSOW range als op de BELGERN range aangevallen:
 - (a) GADOW ROSSOW:
 - 35 FLOGGERS-D/J van MIROW met bommen;
 - 24 FITTERS-H van TEMPLIN met bommen en ongeleide raketten.
 - (b) BELGERN:
 - 12 FITTERS-D van GROSSENHAIN (opererend vanaf BRANDIS);
 - 12 FLOGGERS-D/J van FINSTERWALDE.
- (4) Vierde fase. Door 22 FITTERS-H van het jabowregiment TEMPLIN werden op de GADOW ROSSOW range doelen aangevallen met bommen en ongeleide raketten.

Commentaar: Oefeningen van dit soort vormen aan het einde van de jaarlijkse trainingsperiode een afsluiting en zijn tevens een soort test. Opvallend tijdens deze oefening was het volledig ontbreken van gevechtshelicopters, hetgeen doet vermoeden dat een "counter air"-scenario werd gehanteerd. Het gebruik van actieve ECM werd tijdens de derde en vierde fase niet meer vastgesteld. Een vrijwel identieke oefening vond vorig jaar plaats op 28 oktober.

b. GSFG-LSK LVD oefening. Gedeeltelijk parallel aan de offensieve oefening van de GSFG-LSK (zie pt. 2a) werd in het midden en zuiden van de DDR een LVD-oefening gehouden. Op 11 oktober bestond deze oefening uit 2 fasen:

- (1) In de eerste fase vlogen 4 FLOGGERS-G van het jagerregiment KOETHEN als doelvliegtuig; ze werden onderschept door 14 FLOGGERS-G van het jagerregiment JUETERBOG.
- (2) Twee BREWERS van het verkenningsregiment WERNEUCHEN vlogen als doel voor 2 FLOGGERS-B van FALKENBERG en 2 FLOGGERS-B van MERSEBURG. Tevens werd door verschillende SAM-3, SAM-4 en SAM-6 eenheden gereageerd.

Op 12 oktober werd door het merendeel van de eenheden die de dag ervoor aan de oefening deelnamen, wederom een LVD-oefening in 2 fasen gehouden. Deze oefening was nagenoeg identiek aan die

van de vorige dag

van de vorige dag, zodat mag worden aangenomen dat ze een voortzetting ervan was. Het aantal deelnemende vliegtuigen was op de tweede dag echter aanzienlijk hoger, terwijl tevens aan het EOv-aspect door de inzet van 1 BREWER-E en 2 HIPs-J/K resp. van WELZOW en ALLSTEDT aandacht werd besteed. Er zijn aanwijzingen dat de tweede dag mogelijk een soort TACEVAL werd gehouden. In totaal waren de 1e dag 2 BREWERS en 22 FLOGGERS en de 2e dag 26 BREWERS en 62 FLOGGERS bij deze oefening betrokken.

c. Oefening van het VVS Luchtleger LEGNICA. Waarschijnlijk ter beëindiging van de trainingscyclus 1982-1983 werd door het VVS Luchtleger een tweedaagse oefening gehouden waaraan werd deelgenomen door alle in Polen gestationeerde eenheden. Op beide dagen was de oefening in twee fasen ingedeeld en alhoewel er van een min of meer normaal verloop sprake was leek het d.z.z. toch nuttig een chronologisch verloop van deze oefening weer te geven:

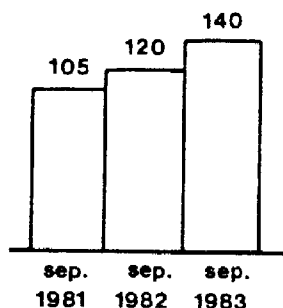
- (1) 16 oktober. Na een vrij intensieve voorbereiding (10-16 oktober) werd op 16 oktober een aanvang gemaakt met de eerste fase van de oefening. Tijdens deze fase werd door het jabowregiment OSLA een "counter air"-programma gevlogen, waarbij de PRZEMKOW range als doelgebied werd gebruikt. Tenminste 22 FENCERS vlogen op een hoogte van 1200 meter het doelgebied binnen. Hierna daalden ze naar (max.) 400 meter, terwijl de gesimuleerde aanvallen plaatsvonden op hoogten variërend van 200 tot 900 meter. Tegelijkertijd met deze FENCERS werden FISHBEDs-J van het jagerregiment STARGARD en 2 BREWERS-E van de EOv-eenheid BRZEG gescrambled. De formatie FISHBEDs vloog als begeleiders voor de FENCERS, terwijl de BREWERS werden ingezet voor "escort jamming". Ten tijde van de aanval, die ongeveer een kwartier duurde, zorgden de FISHBEDs voor zgn. "Top Cover" door het doelgebied op een hoogte van ruim 4000 meter af te scherpen. Na de aanval werd een "Post Strike Recce" uitgevoerd door 2 BREWERS-D van de verkenningseenheid van BRZEG. De tweede fase vond plaats onder "night flying" condities. Vanaf ZAGAN vond een zgn. "Mass Launch" plaats van tenminste 36 FENCERS behorende tot de jabowregimenten SZPROTAWA, ZAGAN en OSLA. Deze keer werd gebruik gemaakt van een doelgebied in het Oosten, mogelijk in de USSR. Op de heenroute werd op een hoogte gevlogen van ruim 3000 meter. Ook nu werd weer gebruik gemaakt van begeleiding door het jagerregiment STARGARD (10 FISHBEDs), terwijl 6 BREWERS-E van BRZEG voor "escort jamming" zorgdroegen. Of er ook gesimuleerde nachtaanvallen plaatsvonden is d.z.z. niet bekend. Op de terugroute vlogen de FENCERS op een hoogte tussen de 6100 en 6700 meter, terwijl de begeleidende FISHBEDs op 9500 meter vlogen.
- (2) 17 oktober. Op de tweede dag van de oefening werden mogelijk alle taken, die aan dit luchtleger kunnen worden opgedragen, beoefend. Zo vonden op twee doelgebieden gesimuleerde aanvallen plaats, zowel conventioneel als nucleair. Met name werd het zgn. "over the shoulder bombing" waargenomen. Tijdens deze vluchten van en naar het doelgebied werden de jabows weer geëscorteerd door jagers en zorgden BREWERS voor "escort jamming".

Daarna pasten deze

Daarna pasten deze BREWERS mogelijk "stand-off jamming" toe op een afstand van \pm 40 km van het doelgebied. In het Noordelijke gedeelte van het Poolse Luchtruim vond een luchtverdedigingsoefening plaats. FLOGGERS en FISHBEDs van resp. KOLOBRZEG en CHOJNA werden in een zgn. "CAP" ("Combat Air Patrol") gedirigeerd. Van daaruit werden onderscheppingen uitgevoerd tegen BREWERS-D en FOXBATs-B/D van BRZEG, die opereerden op hoogten tussen 6100 en 20.000 meter. De tweede en laatste fase bestond voornamelijk uit terugvluchten naar de diverse thuisbases, waarbij voorzover mogelijk onderscheppingen werden uitgevoerd op de terugkerende jabo's.

3. De luchtbrugfase van de najaarstroepenrotatie verliep over het geheel genomen normaal. Het totaal aantal vluchten (772), dat werd waargenomen, was t.o.v. vorige jaren verminderd, maar daar stond tegenover dat inzet van het type CARELESS (476 vluchten) werd vermeerderd, zodat toch een totaal van \pm 106.000 militairen kan zijn gerouleerd. De gebruikelijke type vliegtuigen CRUSTY (226 vluchten), CARELESS en CLASSIC (21 vluchten), waarmee resp. 80, 164 en 186 personen vervoerd kunnen worden, voerden vluchten uit naar vliegvelden in de DDR (TEMPLIN, FALKENBERG, PARCHIM, ALLSTEDT, MAHLWINKEL, STENDAL), Polen (STARGARD, SZPROTAWA), Tsjechoslowakije (MILOVICE, PARDUBICE, MOSNOV) en Hongarije (MEZOEKOEVEDS). STENDAL werd voor de eerste maal aangevlogen tijdens een troepenrotatie, waarschijnlijk als uitwijkveld voor MAHLWINKEL. Het aantal vluchten naar de DDR, Polen en Tsjechoslowakije bedroeg resp. 561, 82 en 128. Onbekend is hoeveel vluchten werden uitgevoerd naar Hongarije.

4. Toename WP-verkenningsvluchten tijdens NAVO-oefeningen. De NAVO-herfstoefeningen trokken, evenals in vorige jaren, ook nu weer de aandacht van WP-SIGINT eenheden. Hierdoor was september een topmaand v.w.b. het aantal "Intelligence Collection Flights" (ICFs). De stijgende tendens van voorgaande jaren werd voortgezet (zie tabel 1).

Tabel 1: Aantal ICFs.

De reden van deze stijging kan liggen in het feit dat dit jaar de NAVO-oefeningen op grotere schaal werden gehouden. Doordat vrijwel

elke dag

elke dag (m.u.v. 4 en 30 september) een platform "airborne" was, werd een vrijwel continue surveillance van de betreffende oefeningen bewerkstelligd.

5. De voor SIGINT ingezette vliegtuigen betroffen dit jaar:

- FITTERS-H van ALLSTEDT (GSFG) en SLIAC (CGF)
- FOXBATs-B/D van WERNEUCHEN (GSFG) en BRZEG (Luchtleger LEGNICA)
- BREWERS-D van WELZOW (GSFG)
- COOTs-A van SPERENBERG (GSFG)
- CUBs-B van KALININGRAD KHABROVO (Baltic Fleet)

Onderstaand wordt een totaal overzicht gegeven van de geschatte capaciteiten van de ingezette vliegtuigen:

- a. COMINT 20 MHz - 600 MHz
- b. ELINT 0.5 GHz - 20 GHz
- c. PHOTINT
- d. SLAR

SLAR werd ingezet tijdens de helft van de missies, die door de daartoe uitgeruste platforms werden gevlogen. "Video Down Link" werd bij 2 missies van FITTERS-H (ALLSTEDT) en bij een BREWER-missie (WERNEUCHEN) toegepast.

6. Opmerkelijk was ook de verhoogde activiteit van MIBOWs van de Baltische Vloot LSK en de VVS boven de "Forward Area" (FA). In de genoemde periode werden tenminste 10 BADGER/BLINDER "FA Penetration Flights" (elk met 2 vliegtuigen) waargenomen. Hoewel de meeste missies door vliegtuigen gevlogen werden, die niet als typische SIGINT-toestellen beschouwd worden, houdt de verdubbeling van het aantal missies ongetwijfeld eveneens verband met eerdergenoemde oefeningen.

7. Sortie-niveau Sowjet LSK in "Forward Area". Onder verwijzing naar en als aanvulling op pt. 5, Hoofdstuk I van ISAM 9/83 worden hieronder de sortie-cijfers voor juli, augustus en september weergegeven:

<u>Maand</u>	<u>1983</u>	<u>1982</u>	<u>Vershil</u>
Juli	14.300	18.500	- 4200
Augustus	14.900	15.200	- 300
September	16.100	14.100	+ 2000

Geeft ook juli nog een aanzienlijke daling te zien en juni slechts een geringe daling, de maand september blijkt gekenmerkt door een forse stijging (inhaalprogramma?). Niettemin leveren de eerste 9 maanden een totale daling op van 9200 sorties t.o.v. 1982, een jaar dat het laagste sortie-niveau te zien gaf in de laatste acht jaar.

SLAGORDE MUTATIES VLIEGTUIGEN

SLAGORDE MUTATIES VLIEGTUIGEN

8. Verplaatsing van het jagerregiment TROLLENHAGEN (NVA-LSK). In de verslagperiode werd het volledige jagerregiment TROLLENHAGEN verplaatst naar het uitwijkvliegveld GARZ (DDR). Uit betrouwbare bron is vernomen dat naast de aanleg van een tweede startbaan (zie ISAM 7/83, Hoofdstuk I, pt. 27) nog andere bouwactiviteiten zijn waargenomen, waaronder de constructie van HAS. Naar het zich laat aanzien zal de verplaatsing van het jagerregiment TROLLENHAGEN een langdurig karakter hebben.

Commentaar: Als de werkzaamheden op het vliegveld TROLLENHAGEN beëindigd zijn, is de directe terugkeer van het jagerregiment nog onzeker omdat er aanwijzingen zijn voor een mogelijke tijdelijke stationering van het jagerregiment PEENEMUENDE op TROLLENHAGEN. (Mogelijk ook constructie van HAS: bezetting 36 FLOGGERS-B/G, 24 HAS, medium size). Indien deze aanwijzingen bevestigd worden zou de plaatsing van het jagerregiment TROLLENHAGEN op GARZ tenminste één en mogelijk zelfs twee jaar kunnen duren. Nadere gegevens hieromtrent dienen echter te worden afgewacht.

9. Reactivering Sowjet vliegveld BRAND (GSFG-LSK). Nadat reeds enkele dagen calibratievluchten t.b.v. dit vliegveld waren gevlogen, vond op 28 oktober de terugkeer van het jabowregiment BRAND plaats.

Commentaar: Het jabowregiment BRAND, bevond zich met 34 FENCERS-C sinds 2 maart j.l. op het vliegveld FINSTERWALDE (DDR), waarschijnlijk i.v.m. "taxi-/runway"-renovatie op de thuisbasis. Op 28 oktober werd de terugkeer van tenminste 28 FENCERS waargenomen.

10. SU-25/FROGFOOT deployment in USSR. Uit betrouwbare bron is vernomen dat op het Sowjet vliegveld TIRASPOL (ODESSA MD) een eenheid FROGFOOT zou zijn gestationeerd. Het totaal aantal vliegtuigen zou 15 zijn.

Commentaar: Alhoewel er reeds langer en op meer Sowjet vliegvelden in de Sowjet-Unie FROGFOOTs gestationeerd zijn, betreft het in die gevallen kleine aantallen vliegtuigen in een zgn. "trainer-rol". Daarnaast bestaat er één operationele eenheid die in Afghanistan operaties uitvoert. Of de eenheid op TIRASPOL gestationeerd blijft, en of dit de eerste operationele eenheid binnen de Sowjet-Unie met dit jabowtype zal zijn, dient nog te worden afgewacht.

11. Verdere invoering van de BEAR-H op DOLON (VVS Luchtleger Moskou). Momenteel vindt op het vliegveld DOLON (VVS Luchtleger Moskou) de verdere invoering plaats van BEAR-H bommenwerpers. Deze moeten geleidelijk aan de aldaar gestationeerde BEARs-A gaan vervangen (zie ook pt. 16 van dit hoofdstuk). Een gedeelte van de BEARs-A verblijft sedert begin oktober van dit jaar al op het vliegveld UKRAINA (VVS Luchtleger Moskou). Sedert medio 1982 hebben op dit vliegveld werkzaamheden plaatsgevonden, welke ondermeer bestonden uit de vergroting van de door BISON-bommenwerpers gebruikte "hardstands".

Een gedeelte van

Een gedeelte van deze verbrede parkeer-platforms wordt momenteel bezet door de BEARs-A.

Commentaar: Naar alle waarschijnlijkheid zal binnen afzienbare tijd het resterende aantal BEARs-A van vliegveld DOLON verplaatst worden naar de vliegbasis UKRAINA. Dezerzijds is het nog niet bekend of de op UKRAINA gestationeerde BISONs vervangen zullen gaan worden door BEARs-A, of dat de BEARs-A als een extra squadron in het totaal-bestand zullen worden opgenomen.

12. Conversie op het Sowjet vliegveld KUNMADARAS (SGF-Hongarije). Sinds april van dit jaar vindt er op het Sowjet vliegveld KUNMADARAS een conversie plaats van het verkennings-squadron, welke nu voltooid lijkt te zijn. Het betreft hier de conversie van FISHBED-H naar FITTER-K/H.

Commentaar: Opmerkelijk is dat deze conversie overal de invoering van de FITTER-K/H betrof, m.u.v. het Sowjet vliegveld BRZEG (VVS Luchtleger LEGNICA) waar de FISHBEDs vervangen werden door BREWERS-E. Met deze conversie zijn alle FISHBEDs-H van de Sowjet Luchtstrijdkrachten in de Oost-Europese landen vervangen.

13. Mogelijke conversie op het Sowjet vliegveld GORODOK (CAMD). Uit betrouwbare bron is vernomen dat op het Sowjet vliegveld GORODOK (CAMD) mogelijk een tweede FENCER-regiment wordt gevormd. Volgens de laatste gegevens zouden er momenteel in dit tweede regiment 8 FENCERs zijn, terwijl er nog slechts 19 van de 45 FITTERs aanwezig zouden zijn.

Commentaar: Indien op voornoemd vliegveld een tweede FENCER-regiment zou worden gestationeerd, dan zou het VVS Luchtleger VINNITSA evenals het VVS Luchtleger LEGNICA over 6 FENCER-regimenten beschikken, terwijl het totaal in de "Forward Area" dan 14 FENCER-regimenten zou bedragen.

14. Mogelijke conversie op het Sowjet vliegveld POCHINOK (MOMD). Uit betrouwbare bron is vernomen dat mogelijk in het Moskou Militaire District een eerste SU-24/FENCER-eenheid wordt gevormd. Op 8 oktober j.l. werden waarschijnlijk twee "MOD NOSE" FENCERs waargenomen op de vliegbasis POCHINOK. Dit vliegveld is momenteel uitgerust met ondermeer FOXBATs-B/D en BREWERS-D in de recce- en FLOGGERS-G in de fighter role. De aanwezigheid van de "MOD NOSE" FENCER zou er op kunnen duiden dat mogelijk een upgrading plaatsvindt op POCHINOK.

Commentaar: Hoewel de specifieke rol voor de "MOD NOSE" FENCER momenteel nog niet bekend is, zou een mogelijke recce-uitvoering alleszins aanvaardbaar kunnen zijn. De koppeling recce/FENCER zou gezien de actie-radius van dit type vliegtuig een aanmerkelijke verbetering zijn v.w.b. pre- en post strike recce missies t.b.v. aanvallende 'lange afstands' jabow-eenheden. Eventuele plaatsing van een mogelijke recce-variant van de FENCER op vliegbasis POCHINOK - gezien de centrale ligging t.o.v. de Noord-, Midden- en Zuid-flank (zie bijlage) - lijkt derhalve alleszins een aanvaardbare locatie.

15. Conversie op vliegveld

15. Conversie op vliegveld UZUNDZHOVO (Bulgarije). Recente waarnemingen op vliegveld UZUNDZHOVO hebben aangetoond dat een conversie plaatsvindt van FRESCOs naar FISHBEDs. Medio augustus van dit jaar werden tenminste 12 FISHBEDs waargenomen, terwijl geen FRESCOs werden opgemerkt. Naast de conversie werd eveneens een aanvang gemaakt met een HAS-programma. Tenminste 12 HAS zijn tot nog toe op deze Bulgaarse vliegbasis gebouwd.

SLAGORDE MUTATIES/GELEIDE WAPENS

16. Constructie-activiteiten t.b.v. uitbreiding Air-to-Surface Missile (ASM) opslagplaatsen op vliegveld DOLON (VVS Luchtleger Moskou) wijzen er op dat voorbereidingen worden getroffen voor toenemende ASM-operaties. Dit vliegveld is de thuisbasis van een regiment TU-95/BEAR-A bommenwerpers (zie ISAM 6/83), momenteel uitgerust met het AS-3/KANGAROO missile-systeem. Eind mei van dit jaar werden de AS-3/KANGAROO missiles verplaatst van de oude locatie naar een nieuw geconstrueerd opslagterrein aan de oostzijde van het vliegveld. Deze nieuwe opslagplaatsen zijn verbonden d.m.v. rolbanen met de startbaan en parkeer-platforms. Op het ontruimde ASM-opslagterrein vinden momenteel werkzaamheden plaats, m.n. v.w.b. de constructie van nieuwe betonnen bunkers en vergroting van de ASM-opstelplaats. Dit terrein wordt d.m.v. rolbanen verbonden met een checkout/assemblage gebouw en met de "hardstands" van de nieuwe BEAR-H bommenwerpers (zie ook pt. 11 van dit hoofdstuk). Op het oude ASM-opslagterrein zijn sinds de ontruiming geen ASM-gerelateerde activiteiten waargenomen. Aangenomen mag worden dat de ontruiming in verband stond met de initiële plaatsing van BEARs-H op dit vliegveld. Momenteel is het nog onduidelijk of de recente ASM-gerelateerde activiteiten op deze basis in verband staan met de AS-X-15 kruisraket of een reeds bestaand operationeel systeem anders dan de AS-3/KANGAROO.

Commentaar: De aanwezigheid van ruimere opslagplaatsen aan zowel het begin als eind van de startbaan stelt de Sowjets in staat hun ASM-inventaris op vliegveld DOLON aanzienlijk uit te breiden; tevens geeft het de mogelijkheid een snellere belading van de bommenwerpers te bewerkstelligen. De initiële inzetbaarheid van mogelijk de AS-X-15 met als "platform" de BEAR-H wordt verwacht in 1984/1985. Naar alle waarschijnlijkheid wordt ook de nieuwe "BLACK JACK" zware bommenwerper uitgerust met dit type ASM, naar verwachting operationeel rond 1987/1988.

17. SA-11 g/l GW-systeem. Werd reeds in ISAM 8/83 melding gemaakt van de operationele inzetbaarheid van dit systeem (Hoofdstuk I, pt. 6), thans zijn enige gegevens voorhanden inzake de organisatie-vorm van SA-11 batterijen. De batterij bestaat uit 6 "Transporter Erector Launchers and Radars" (TELARs), 3 "transloaders" en een rondzoekradar. Zowel de "TELAR" als de "transloader" hebben een zgn. "tracked"-onderstel. Elke "TELAR" beschikt over 4 raketten en elke "transloader" draagt 8 raketten. Dit brengt het totaal op 48 raketten, waarvan er 24 onmiddellijk kunnen worden ingezet.

18. Operationele ingebruikstelling van de SA-13/GOPHER bij eenheden van de NVA. Het SA-9/GASKIN grond-lucht Geleide Wapen wordt bij de NVA momenteel vervangen door de SA-13/GOPHER. Bij de volgende eenheden vond vervanging van de SA-9 door de SA-13 reeds plaats:

a. augustus 1983:

a. augustus 1983: 23e tankregiment van de 9e tankdivisie;

b. september 1983: 8e tankregiment van de 2e mech. divisie.

Voorheen bestonden alle "Air Defence"-batterijen van de NVA uit één peloton van 4 SA-9 TELs en één peloton met 4 ZSU-23/4s. De SA-13 heeft een betere "head on capability" en het maximale effectieve bereik ligt met 6 km bijna één kilometer verder dan van de SA-9. Verder is de TEL voorzien van een (waarschijnlijke) "range-only"-radar t.b.v. vroegtijdige waarschuwing. De SA-13 komt bij de meeste divisies van de GSFG voor en de invoering van het systeem bij de NVA werd dan ook verwacht. De vervanging van de SA-9 door de SA-13 zal waarschijnlijk op een 1:1 basis geschieden.

OFFENSIEVE LSK/NIEUWE WAPENSYSTEMEN

19. Onbekend Tactical Air-to-Surface Missile (TASM) waargenomen. FLOGGERS-J afkomstig van de Vliegbasis MIROW (GSFG) zijn waargenomen, uitgerust met een tot nu toe onbekend TASM. Het TASM heeft een geschatte lengte van 4.3 m met een diameter van 0.3 m en vertoont opvallend veel gelijkenis met de AS-10/KAREN. De zoekkop van het nieuwe lucht-grond Geleide Wapen is echter afwijkend van de AS-10. Op de schietrange RETZOW (DDR) zijn beproevingen met het nieuwe wapen waargenomen.

Commentaar: Het TASM is mogelijk een variant van de AS-10/KAREN, danwel een nieuw Geleid Wapen. Gebaseerd op de vorm van de zoekkop en de waargenomen beproevingen kan worden afgeleid dat het een Anti-Radiation Missile (ARM) betreft óf dat het wapen is voorzien van "command guidance". Tot nu toe werd aangenomen dat de FLOGGER niet kon worden uitgerust met een ARM. Indien het nieuwe TASM een ARM is betekent dit een aanzienlijke uitbreiding van de mogelijkheid om ARMs in te zetten.

INFRASTRUCTUUR

20. Bouwactiviteiten op het Sowjet vliegveld FINOW (GSFG-LSK). Uit betrouwbare bron is vernomen dat op het Sowjet vliegveld FINOW (GSFG-LSK) momenteel bouwactiviteiten plaatsvinden. Mogelijk zou het hier gaan om de constructie van HAS op positie 33U VU 1275 5325. Tevens vinden werkzaamheden plaats op positie 33U VU 1224 5360. De reden hiervan is momenteel d.z.z. nog niet bekend.

Commentaar: Mogelijke uitbreiding van het HAS-bestand (nu 29 type B en 10 type D), waarschijnlijk t.b.v. de aan vliegbasis FINOW geleverde FOXBATs-E, zou kunnen inhouden dat binnen afzienbare tijd het totale bestand aan FOXBATs en FLOGGERS in shelters kan worden ondergebracht.

21. Bouwactiviteiten PRESCHEN "highwaystrip" (DDR). Aan weerszijden van de PRESCHEN "highwaystrip" vinden momenteel uitgebreide werkzaamheden plaats. (Zie foto 1). Op positie 33U VT 776 267 lijkt een aanvang te zijn gemaakt met de aanleg van een parkeer-platform.

Commentaar: Uit d.z.z.

[REDACTED]

Commentaar: Uit d.z.z. bekende gegevens blijkt dat de PRESCHEN "highwaystrip" sedert geruime tijd niet meer in gebruik is geweest t.b.v. vliegverkeer. In hoeverre een relatie bestaat tussen de aard der werkzaamheden en de buiten gebruikstelling van deze strip gedurende een langere periode, kan d.z.z. op dit ogenblik nog niet worden beoordeeld.

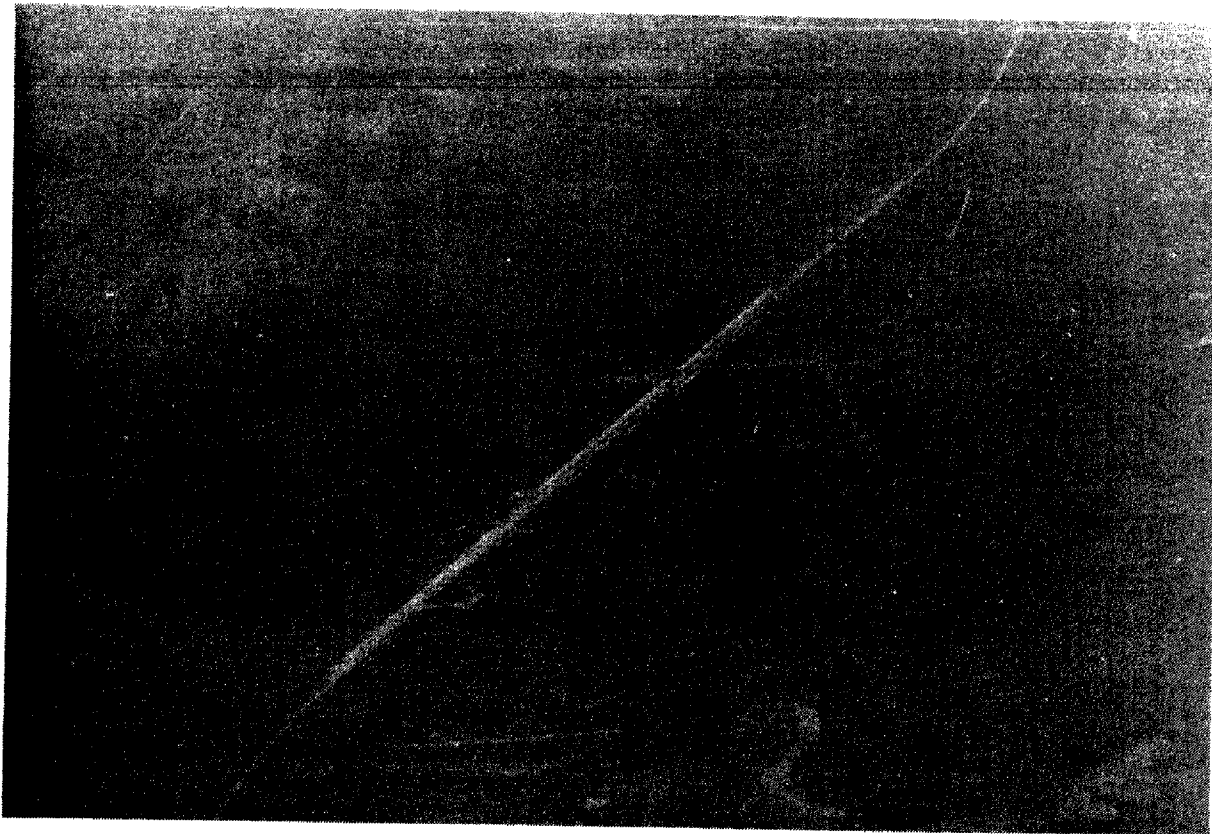

Foto 1: PRESCHEN "highwaystrip".

LSK ALGEMEEN

[REDACTED]

22. Militaire variant van de HALO-A. Recentelijk is in het Sowjet blad "Lucht- en Ruimtevaart" onderstaande foto van de MI-26/HALO-A afgebeeld. Dit is de eerste weergave van een militaire versie van de HALO in de Sowjet pers (zie tevens ISAM 7/82, blz. II.25 en ISAM 8/82, blz. I.6).

Foto 2: Militaire

Foto 2: Militaire variant van de HALO-A.

23. Mogelijk prototype MI-28 waargenomen. Een op het testcentrum TOMILINO behorende bij het ontwerpbureau TISHCMENKO (voorheen MIL) waargenomen nieuw type helicopter, zou een prototype van de MI-28 kunnen zijn. Het toestel heeft motoren in gondels aan beide zijden van de romp.

Commentaar: Snelheid en wendbaarheid waren de ontwerpeisen die ten grondslag lagen aan de ontwikkeling van een nieuwe aanvalshelicopter. Naar verwachting is de MI-28 bedoeld als aanvulling op de bestaande Sowjet gevechtshelicopters. (Zie ook ISAM 1/82, blz. I.6 pt. 19 voor meer informatie over de MI-28).

OVERIGE GEBIEDEN

24. VTA verplaatsing naar Angola. Recent werden 5 VTA CUBs vanuit de Sowjet Unie naar LUANDA (Angola) verplaatst. Met deze verplaatsing is het aantal CUBs in Angola op 12 gekomen en is hiermee het grootste VTA-contingent buiten de Sowjet-Unie.

Commentaar: Deze CUBs worden waarschijnlijk gebruikt voor logistieke ondersteuning van de Angolese troepen in Zuid- en Oost Angola.

25. Sowjet vliegtuigleveranties

25. Sowjet vliegtuigleveranties aan Vietnam. Van januari tot oktober 1983 heeft de Sowjet-Unie 50 MIG-21/FISHBEDs geleverd aan Vietnam. Dit is het 10-voudige van het aantal dat in 1982 werd geleverd. In vergelijking echter met 1979 (na de grensoorlog tussen China en Vietnam) is dit beduidend minder. Toen werden namelijk 130 MIG-21 vliegtuigen geleverd. Het is d.z.z. niet bekend welke typen het hier betreft, maar aangenomen wordt dat hoofdzakelijk type -F en -J zijn geleverd, alhoewel er ook een gering aantal van het type -L/N bij de Vietnamese Luchtstrijdkrachten is ingedeeld.

Commentaar: Het is d.z.z. niet bekend of het hier een uitbreiding van het totale bestand betreft, danwel een vervanging voor oudere typen. Vast staat dat de meeste regimenten op volledige sterkte zijn, maar dat hun operationele inzetbaarheid zeer laag is, mogelijk zelfs lager dan 50%.

26. "Air Order of Battle and Airfield Catalogue" (AOBAC) conferentie part two te Oberammergau. Tijdens de conferentie in Oberammergau betreffende "AOBAC part two" werden de luchtstrijdkrachten van landen grenzend aan NAVO lidstaten, alsmede (niet WP-)landen binnen de zgn. "Sowjet" invloedssfeer doorgelicht. De meest relevante feiten en veranderingen (m.n. met betrekking tot de luchtstrijdkrachten van landen rondom de Middellandse Zee) worden uiteengezet in Hoofdstuk II.

27. SS-21 in Syrië. Onder verwijzing naar pt. 28 Hoofdstuk I van ISAM 9/83 worden hieronder de eerste foto's van bij het SS-21 systeem behorende voertuigen, zoals waargenomen in Syrië, gepubliceerd, t.w.:

- a. Foto 3: TEL.
- b. Foto 4: "Resupply Vehicle".
- c. Foto 5: "Resupply Vehicle".
- d. Foto 6: Kraanwagens.

Foto 3:

[REDACTED]

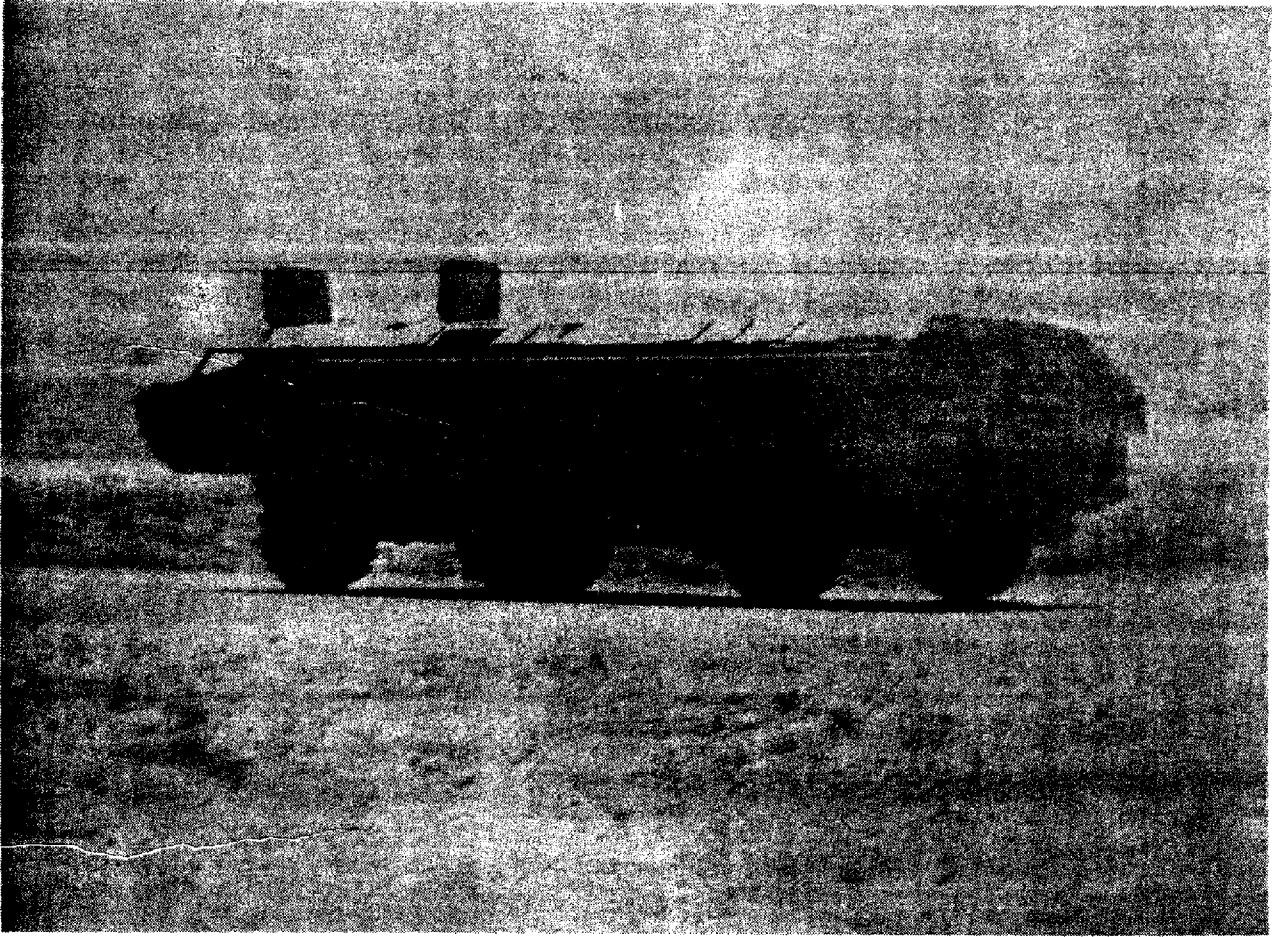

Foto 3

[REDACTED]

[REDACTED]

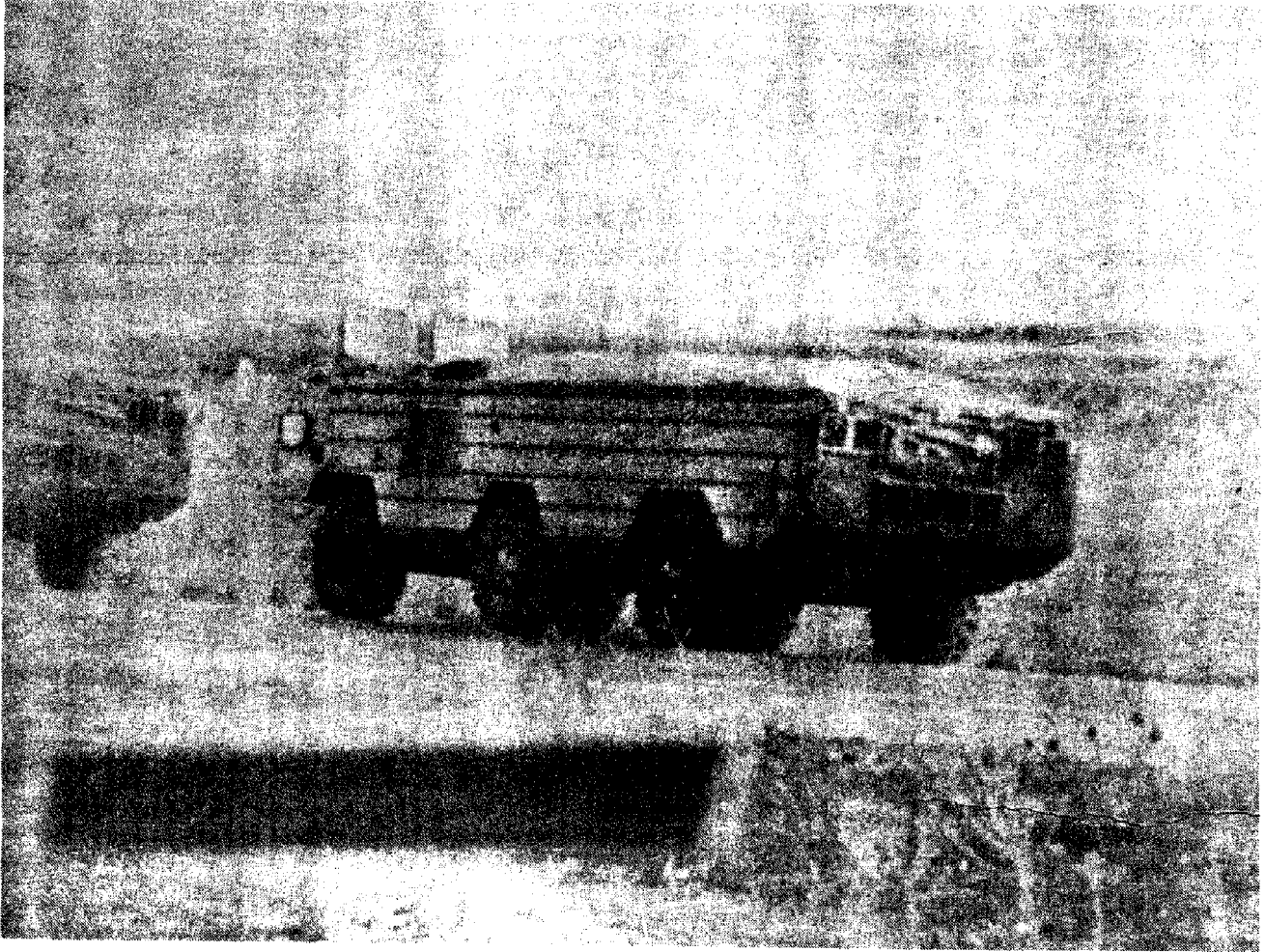

Foto 4

[REDACTED]

[REDACTED]

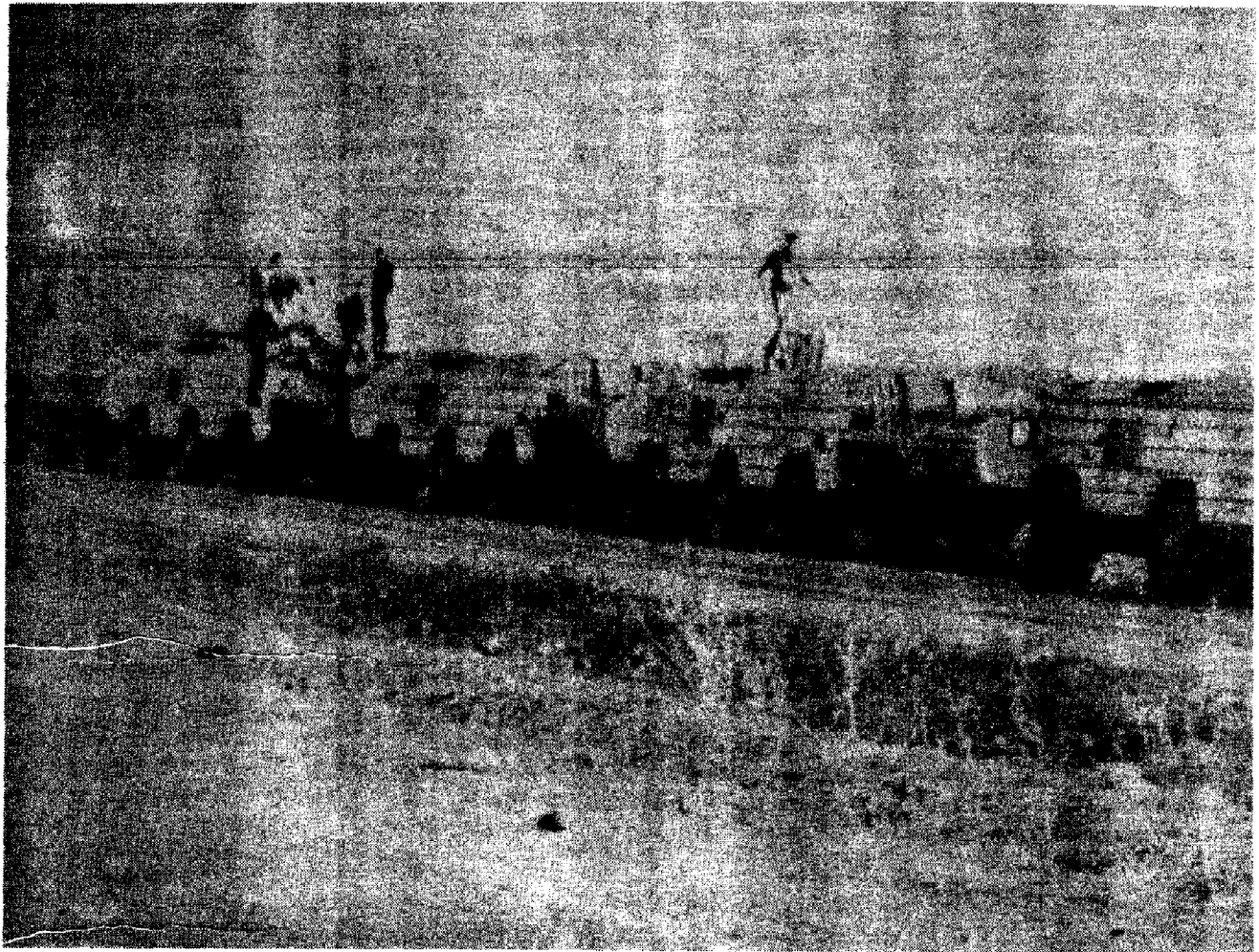

Foto 5

[REDACTED]

[REDACTED]

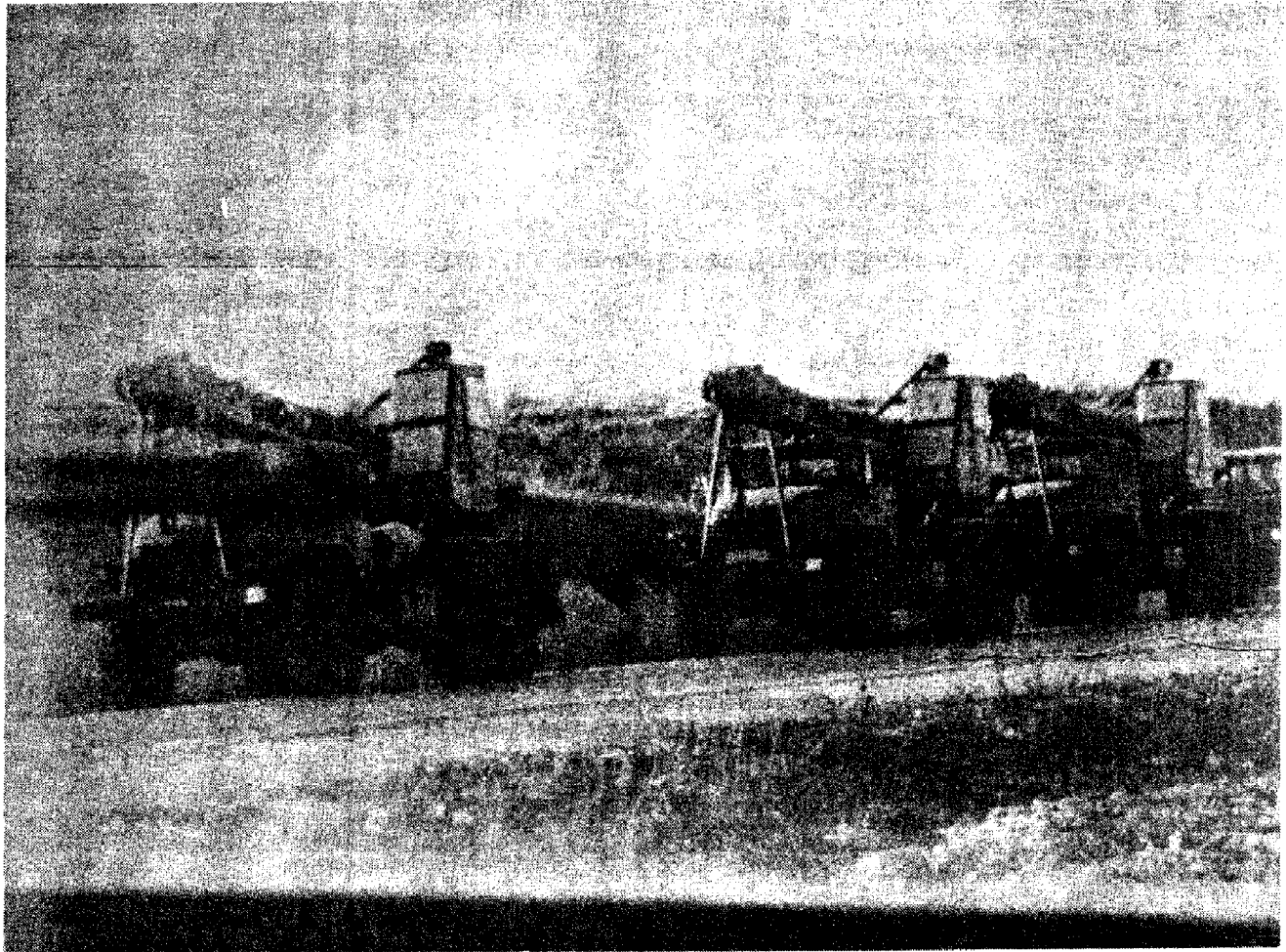
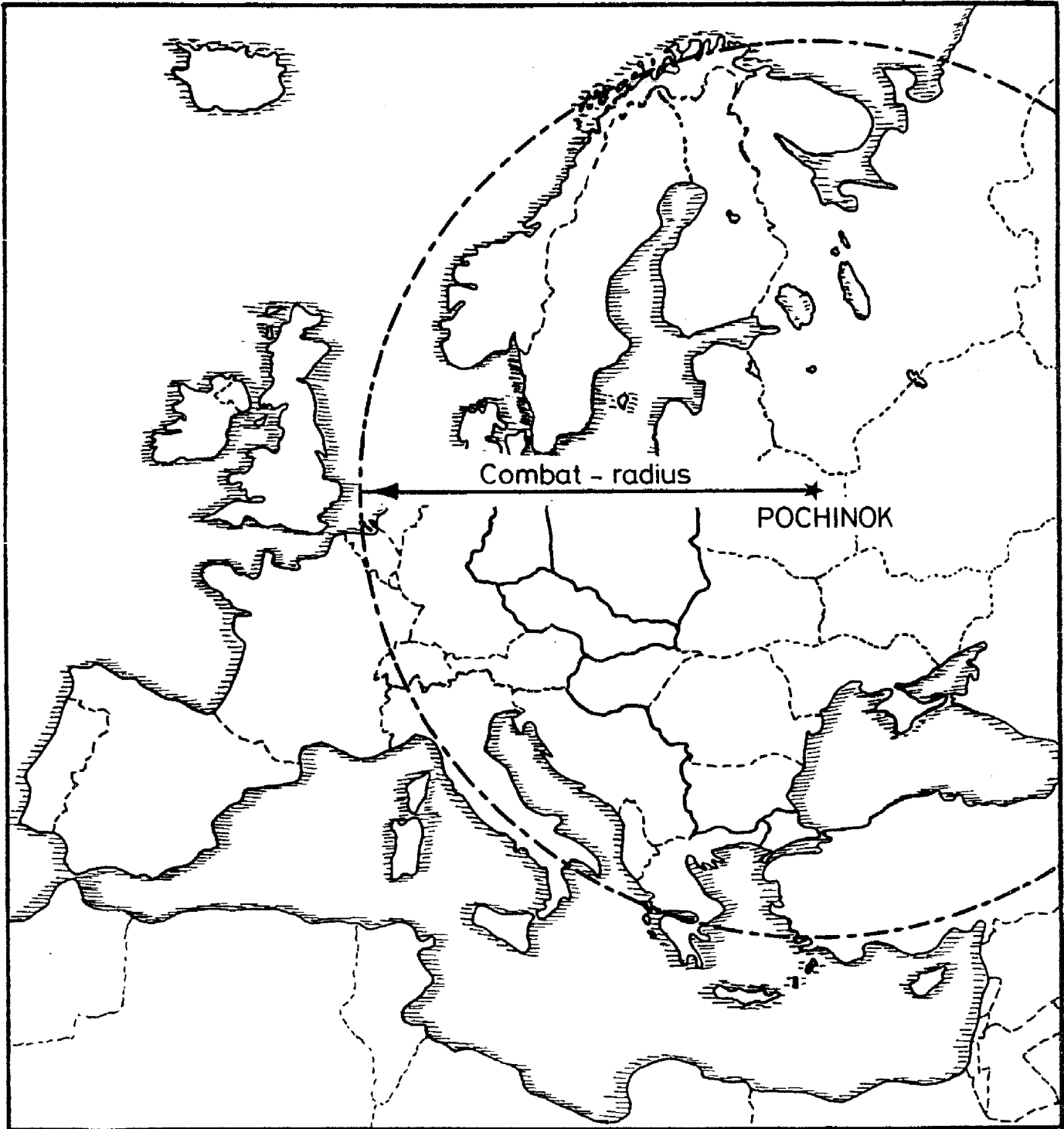

Foto 6

[REDACTED]

Combat-radius FENCER recce-variant in
HI - LO - HI profile met 2x3000 ltr. tanks
(external).

HOOFDSTUK II - BELANGRIJKSTE SLAGORDE WIJZIGINGEN BIJ
LSK VAN ENKELE "COUNTRIES BORDERING ACE"
GEDURENDE DE PERIODE OKTOBER 1982 -
OKTOBER 1983

INLEIDING

1. Naar aanleiding van de onlangs in OBERAMMERGAU gehouden slagorde conferentie over de "Aircraft Order of Battle and Airfield Catalogue, Part II" is hieronder een overzicht weergegeven van de belangrijkste slagorde wijzigingen van een aantal landen. Het betreft hierbij zgn. "Countries Bordering ACE", alsmede landen waar een zekere mate van Sowjet invloed geldt. Deze landen zijn opgesplitst v.w.b. de regio Noord-Afrika en het Midden-Oosten.

NOORD-AFRIKA

2. Van de Noordafrikaanse landen zijn met name Algerije, Libië en Egypte van belang. De belangrijkste informatie over de betreffende luchtmachtstrijdkrachten is hieronder weergegeven.

3. Algerije. Naast de in 1982 geleverde 6 C-130 HERCULES vond er gedurende de verslagperiode een verdere leverantie van dit type transportvliegtuig plaats. Het totaal aantal C-130 HERCULES vliegtuigen is daarmee gekomen op 14 hetgeen een aanzienlijke uitbreiding betekent van de transportcapaciteit. Een ander belangrijk feit is de uitbreiding van zowel het jager- als het jumbo-bestand. De in 1982 geleverde 12 FLOGGER-B vliegtuigen hebben inmiddels de operationele status bereikt en opereren nu vanaf het vliegveld LAGHOUAT. Eveneens zijn op dit vliegveld een tiental FLOGGER-H vliegtuigen gestationeerd. Opmerkelijk is het feit dat 5 BEAGLE bommenwerpers uit de opslag zijn gehaald en nu worden ingezet in de BLC-rol (Bomber Light Conventional). Gedurende de verslagperiode werd tevens zekerheid verkregen over de aanwezigheid van 6 (FIR) FOXBAT-B/D (Fighter Reconnaissance Multi-Censor). De laatste noemenswaardige verandering betreft het helicopter-bestand. Vastgesteld werd een lichte toename van het aantal HOOKs, HIPs en HOUNDs.

4. Libië. Het belangrijkste facet met betrekking tot de Libische Luchtmachtstrijdkrachten is de uitbreiding van de transportvloot. Deze uitbreiding betekent een verdubbeling van het aantal transportvliegtuigen. Hierbij dient te worden aangetekend, dat door de soort uitbreiding m.n. CANDID, CURL en de G-222, de totale transportcapaciteit verdrievoudigd is. Ten aanzien van de CURL dient tevens te worden opgemerkt dat er een order bestaat voor 40 van deze toestellen, waarvan er tot nu toe 18 zijn geleverd. Het aantal operationele gevechtsvliegtuigen is ook het afgelopen jaar vermeerderd (zie ook ISAM 10/82). Alhoewel de aantallen beperkt bleven, is het vermeerderen van het aantal BLINDERS (tenminste 10 in totaal) en het leveren van een groot aantal L-39 ALBATROS (100 st.) vermeldenswaard. Het totaal aantal gevechtsvliegtuigen is daardoor boven de 600 gekomen, terwijl wordt aangenomen dat er +250 zgn. "Combat Ready Pilots" zijn. Alhoewel de opleiding, o.a. in de DDR, gestaag doorgang vindt, is het tot dusver niet mogelijk om het totale bestand aan vliegtuigen te bemannen. De wijzigingen in de vliegveld-belegging i.v.m. de

problematiek inzake

[REDACTED]

problematiek inzake Isjaad (zie ook ISAM 8/83) blijft van kracht. Over de mogelijkheid dat Libië om uiteenlopende redenen mogelijk als een "vooruitgeschoven depot" t.b.v. de Sowjets gebruikt wordt is tot op heden geen duidelijkheid verkregen. Overigens dient wel te worden opgemerkt dat het aantal vliegtuigen in depot in de verslagperiode aanzienlijk is verminderd (m.n. FLOGGER-E minus 60 en MARCHETTI minus 90).

5. Egypte. De omschakeling van Sowjet vliegtuigen op vliegtuigen van Westerse makelij gaat weliswaar nog steeds door, maar van een totale omschakeling is nog lang geen sprake. Zowel op het gebied van de jagers als jabo's bestaat het merendeel nog uit FISHBEDs, FRESCO's en de Chinese F.06. De enige aanzienlijke Westerse vermeerdering betreft de F-16 (28 sts). De in ISAM 10/82 gememoreerde orders zijn nog steeds van kracht met dien verstande dat 3 C-130 HERCULES zijn geleverd en er 54 ALFA-JET trainers worden geassembleerd op BILBAYS. Daarnaast bestaat er nog een order voor 4 GRUMMAN-E-2C HAWKEYE AWACS toestellen, die mogelijk eind 1984 geleverd zullen worden. Tenslotte dient te worden opgemerkt dat Egypte mogelijk zijn F-4 bestand (33 toestellen) verkocht heeft aan Turkije, terwijl er ook sprake zou zijn van verkopen aan Irak. Eén en ander heeft echter nog niet plaatsgevonden.

MIDDEN-OOSTEN

6. Aangezien er in de situatie m.b.t. het Midden-Oosten geen wijziging is opgetreden t.o.v. oktober 1982 blijft de problematiek t.a.v. de verliezen en de operationele inzetbaarheid van de luchtmacht van sommige landen voortbestaan. Desondanks werden er tijdens de vergadering dermate belangrijke gegevens aangedragen dat een nadere beschouwing van de hieronder vermelde landen en hun vliegtuigslagorde noodzakelijk werd geacht.

7. Israël.

[REDACTED]

a.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

b. HATSOR

8. Jordanië.

9. Syrië. De vliegtuigslagorde van Syrië heeft de laatste twee jaar een belangrijke wijziging ondergaan. Was er eerder al sprake van een totale vervanging en mogelijke verbetering als gevolg van de geleden verliezen in het laatste conflict, ook in de periode oktober 1982-oktober 1983 vonden er uitgebreide leveranties plaats. Hieronder worden de meest belangrijke wijzigingen weergegeven:

- a. jagers en jabows. Er vond een verlies en een uitfasering plaats van FLOGGER-F, FRESCO, FISHBED-F, MONGOL en L-29 vliegtuigen (+ 100 sts). Hier tegenover stond een leverantie van FLOGGER-C, FLOGGER-B/G, FISHBED-L/N, FISHBED-J/K, FITTER-F en een nog onbekend type FITTER (mogelijk FITTER-J). Totaal \pm 140 vliegtuigen.
- b. Helicopters. Er viel een duidelijke toename te constateren in het helikopterbestand. Het betrof hier met name de HIP-C (36 sts), de in eerdere publicaties vermelde HIP-J en HIP-K (resp. 4 en 5), de invoering van de HIP-H (16 sts) en een vermeerdering van het aantal HIND (16 sts) en een HOPLITE (10 sts). Hierdoor is het totaal aan helicopters gekomen op 247 stuks.
- c. Transportvliegtuigen. Er waren geen spectaculaire veranderingen te constateren. Toch werd d.z.z. van belang geacht de invoering van de CRUSTY (4 sts) en de vermeerdering van het aantal CURLs met 2 (beide in de "Transport Support Measures"-rol).
- d. Algemeen. Naar het zich laat aanzien worden de luchstrijdkrachten van Syrië steeds meer gecontroleerd door de Sowjet-Unie. Er is sprake van 5000-8000 Sowjet-"adviseurs", waaronder tenminste 500 KGB medewerkers. Er zou een veel beter "Air Defense Control System" aanwezig zijn, dat volledig gedirigeerd zou worden door Sowjet-"adviseurs". Tijdens de vergadering werd bekend, dat Syrië in 1984 over meer dan 100 FLOGGER-G vliegtuigen zou gaan beschikken (nu 50 st.). Een FLOGGER-Sqn zou momenteel bezet zijn met 13 Syrische vliegers, 10 Sowjet-vliegers en 10 Sowjet-onderhoudsmonteurs. De 10 Sowjet-vliegers zouden belast zijn met de volgende taken: 1 hoofdinstructeur tvs. evaluator, 3 instructeurs en 6 Sqn-vliegers. Uit een en ander kan worden afgeleid dat de FLOGGER-Sqns steeds meer op Sowjet-Sqns gaan lijken.

10. Irak. Door de oorlog tussen Irak en Iran vond de vergadering zich geplaatst voor een zeer moeilijke opgave inzake een up-date van de vliegtuigslagorde. Wel kon worden vastgesteld dat er vermindering is ontstaan in de totale gevechtskracht van Irak, maar ten aanzien van vervanging c.q. leverantie kon geen duidelijk beeld worden verkregen. De navolgende totalen werden ter vergadering overeengekomen. 192 jagers waaronder 18 FOXBAT en 33 FLOGGER-E; 130 jabows waaronder 38 FLOGGER-F en 40 FITTER-D; \pm 300 helicopters, waaronder 120 HIP-C en 40 HIND-A.

Opmerking: De begin oktober geleverde 5 Super Etendard zouden zijn geleverd op leenbasis, vooruitlopend op een contractlevering van 6 van deze toestellen die in 1984 geleverd zouden worden.

11. Iran. Met betrekking tot de Iraanse Luchtstrijdkrachten deden zich voor zover bekend geen belangrijke wijzigingen voor t.o.v. de vermeldingen in ISAM 10/82. Weliswaar gingen enkele vliegtuigen verloren, maar de totale gevechtskracht bleef gehandhaafd met dien verstande dat de operationele inzetbaarheid van de F-5 discutabel werd geacht (onderhoud en reserveonderdelen). Zie ook ISAM 8/83, Hfdst. I para 38 t.e.m. 40.

SLOTOPMERKING

12. Evenals in de periode 1981-1982 kan worden gesteld dat de presentie en invloed van de Sowjet-Unie en andere communistische landen ook nu weer is toegenomen. De vergadering zag zich voor de moeilijkheid geplaatst te beoordelen of naast de zgn. Midden-Oosten-landen nog andere 'brandhaarden' in Afrika in de AOBAC-PART II moesten worden opgenomen en daarvoor de neutrale landen in Europa te laten vervallen. Een en ander zal door de deelnemende partners nader worden bestudeerd. Tenslotte dient te worden opgemerkt, dat de infrastructurele wijzigingen m.b.t. AOBAC-PART II d.z.z. nog niet zijn ontvangen en derhalve niet in dit hoofdstuk zijn opgenomen.

HOOFDSTUK III - MODERNISERING VAN DE WP LSK IN DE
"FORWARD AREA", NIET INBEGREPEN DE
DRIE WESTELIJKE MD'S, TEGENOVER DE
CENTRAAL-EUROPESE SECTOR

INLEIDING

1. In de afgelopen tien jaren heeft het WP en m.n. de Sowjet-Unie een omvangrijk moderniseringsprogramma m.b.t. haar tactische luchtmacht- en strijdkrachten uitgevoerd. Deze modernisering betrof voornamelijk de jager-, jagerbommenwerper-, verkennings- en heli-attack eenheden. Bovendien ging dit moderniseringsprogramma gepaard met diverse belangrijke organisatiewijzigingen bij de Sowjet tactische luchtmacht- en strijdkrachten.
2. De nadruk van deze modernisering lag op de invoering van de zgn. derde generatie vliegtuigen en diverse varianten van de HIND- en HIP-aanvalshelicopters.

WAARGENOMEN "TRENDS"

3. De modernisering in de "Forward Area" werd gekenmerkt door de "trends" zoals die zijn weergegeven in ISAM 1/81, Hoofdstuk II, pt. 3 met nog enkele aanvullingen c.q. wijzigingen. Volledigheidshalve worden bedoelde "trends" hieronder nogmaals (waar mogelijk aangepast) vermeld.
4. De snelle vervanging van de FRESCOs en FISHBEDs door FLOGGER-B/G. Door deze vervanging beschikken de jagerregimenten in LVD-opzicht over betere AWX-capaciteiten, terwijl tevens "head-on-" en zgn. "depressed angle intercept capabilities" werden geïntroduceerd. In de "secondary rôle" van "ground attack" betekent de modernisering een groter bereik naast een toegenomen wapenlast. Op incidentele basis wordt de FOXBAT-E in de "Forward Area" ingevoerd, die naast de eerder genoemde capaciteiten ook nog over een beperkte "look-down-capability" beschikt.

Foto 1:

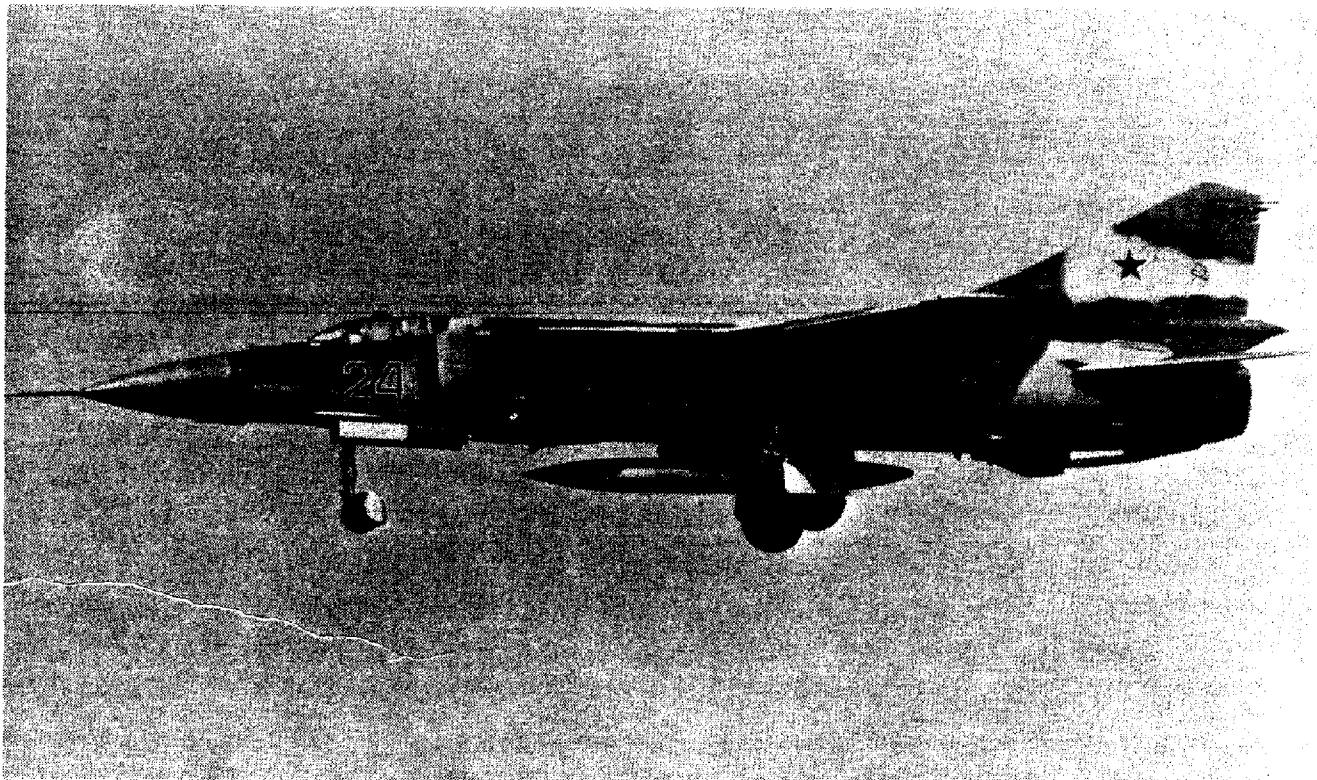

Foto 1: FLOGGER-G.

5. De snelle vervanging van de FRESCO, FITTER-A en FISHBED in jabo-
regimenten door FLOGGER-D/H/J en FITTER-C/D/H/K. Gelijke tred hiermee
hield de invoering van de FENCER ter vervanging van o.a. de FITTER-A,
FLOGGER en de BREWER. De belangrijkste consequenties van deze ver-
anderingen betreffen:

- a. belangrijke toename in bereik/radius gepaard aan een grotere wapenlast;
- b. door meer geavanceerde "avionics" is het mogelijk over grotere afstanden te navigeren, de wapenlading meer accuraat af te leveren en onder slechtere weersomstandigheden te opereren. Alle nieuwe typen kunnen zgn. precisiewapens (TASMs, laser guided weapons) lanceren in tegenstelling tot de oudere typen.

Foto 2:

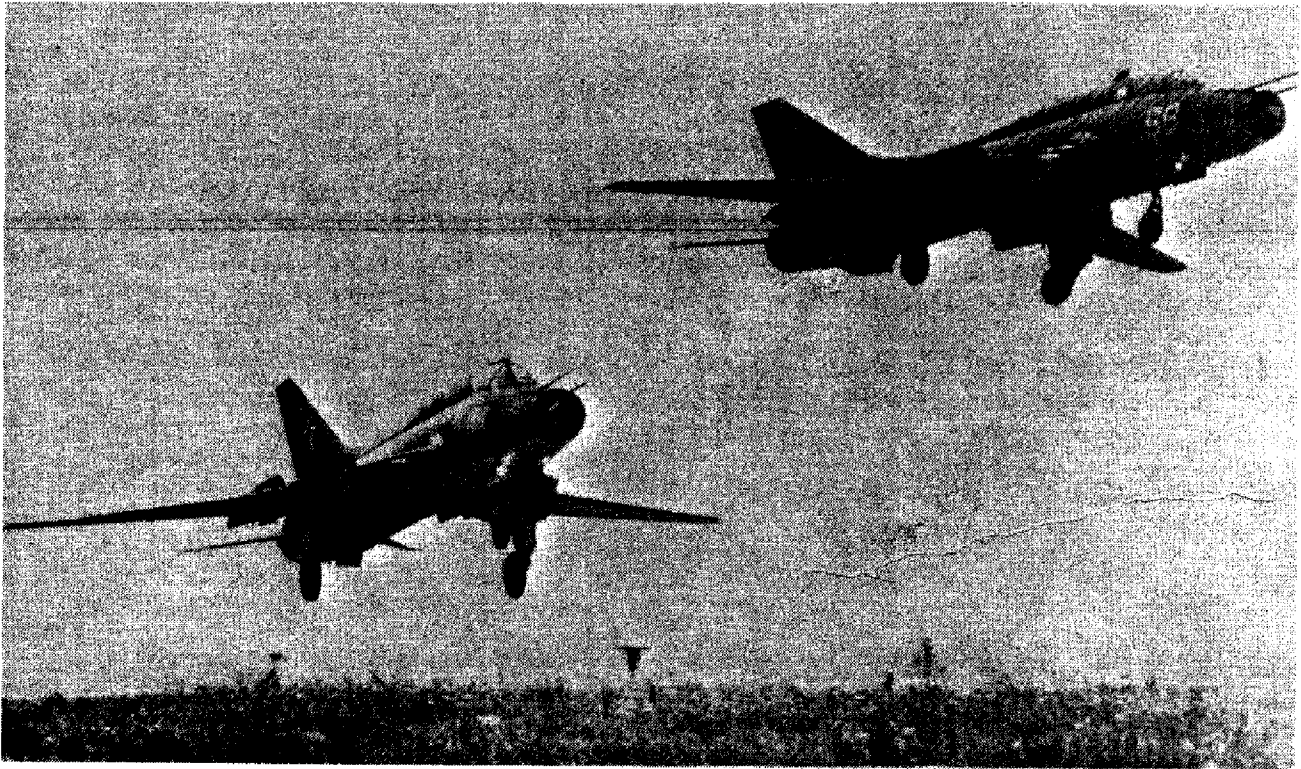

Foto 2: FITTER-G/H.

6. Een tweede offensieve component werd geïntroduceerd in de vorm van aanvalshelicopters. De gehele thans bestaande aanvalshelivrijdmacht werd in de afgelopen 10 jaar gevormd. Waren het aanvankelijk HIND-A eenheden, nu zijn de meeste aanvalsheli-regimenten uitgerust met de HIND-D en/of -E. Daarnaast beschikt een aantal regimenten over een tiental HIP-E/F en wordt momenteel de HIP-H in de "attack-rôle" ingevoerd.

7. Naast de in pt. 6 genoemde aanvalsheli-regimenten zijn er in de afgelopen jaren vooral in 1982/83 zgn. "Divisional Helicopter Squadrons" gevormd t.b.v. landmachtdivisies. (Zie ook ISAM 6/83, Hoofdstuk II). Alhoewel geen definitieve organisatie van deze squadrons bekend is wordt er voorlopig van uitgegaan dat ze zullen (gaan) bestaan uit 6 HOPLITE, 6 HIP-C en 6 HIND-D/E.

8. Een nieuwe

8. Een nieuwe trend tekent zich af m.b.t. de HIND-helicopter. Het betreft hier de inzet van de HIND in een "air-to-air-rôle". Deze nieuwe taakstelling, die in eerste instantie op incidentele basis voorkwam, heeft nu vaste vorm gekregen. Vast staat dat de HIND, die o.a. uitgerust kan worden met de AA-8, opereert en traint in het bewaken van het luchtruim in het grensgebied met West-Duitsland.

9. Ook in de verkenningsregimenten heeft een modernisering plaatsgevonden. In de "Forward Area" werd gedurende de laatste tien jaren de totale verkenningsluchtvloot vervangen, te weten: de MANGROVE door de FOXBAT-B/D en de BREWER, de BEAGLE door de BREWER en de FISHBED-H door de FITTER-H/K. (Zie ook Hoofdstuk I van deze ISAM).

Foto 3: FOXBAT-D.

10. Alhoewel

10. Alhoewel er over het algemeen wordt vervangen op "één voor één" basis, blijkt uit de totaalcijfers (zie bijlage A) dat er de laatste jaren bij de Sowjet tactische luchtmacht van een geringe teruggang sprake is. Dit vindt waarschijnlijk zijn oorzaak in regimentssterkten die nu bijna exact wordt aangehouden. (FENCER-regimenten 30 sts. verkenningsregimenten 36 sts, alle andere regimenten 45 sts). Omdat de meeste uitgefaseerde vliegtuigen doorgeleverd worden aan de WP-partners, is er hier wel sprake van een toename in het totaalbestand (zie bijlage B).

STERKTE_CIJFERS

11. Algemeen WP-"Forward Area". Sinds 1972 werden ongeveer 1200 zgn. derde generatie vliegtuigen (FITTER, FLOGGER, FENCER en FOXBAT) in de "Forward Area" geïntroduceerd. Dit betekent dat ongeveer 40% van het totale bestand nu uit derde generatie vliegtuigen bestaat. Ruim 950 behoren tot Sowjet-eenheden. Ofschoon de afleveringstijd aanzienlijk varieerde, lag het gemiddelde op een totaal van 120 per jaar.

12. De verhouding "totaalbestand in de "Forward Area" aan tactische gevechtsvliegtuigen en derde generatie vliegtuigen" geeft over deze tijdsperiode per jaar de volgende cijfers:

1973	-	3180/20
1974	-	3480/130
1975	-	3010/330
1976	-	3110/620
1977	-	3110/670
1978	-	3130/710
1979	-	3110/810
1980	-	3210/1010
1981	-	2970/1050
1982	-	2950/1080
1983	-	2970/1170

13. Sowjet-"Forward Area". Dezelfde verhouding, maar dan exclusief m.b.t. Sowjet-eenheden geeft het volgende beeld:

1973	-	1420/20
1974	-	1440/120
1975	-	1340/320
1976	-	1370/590
1977	-	1340/640
1978	-	1350/650
1979	-	1360/710
1980	-	1350/890
1981	-	1250/930
1982	-	1200/940
1983	-	1130/950

14. Sinds 1973

14. Sinds 1973 werden 24 van de 28 Sowjet regimenten uitgerust met 3e generatie vliegtuigen. Tot nu toe konden twee belangrijke vervangingsperiodes worden onderkend: de eerste van 1973-1975 en de tweede van 1979-1981. De eerste periode gaf de invoering te zien van de FLOGGER-B, FLOGGER-D, FITTER-C, FITTER-D en de FOXBAT-B/D. De tweede periode werd gekarakteriseerd door de invoering van de FLOGGER-G, FLOGGER-J, de FITTER-H (twee varianten: verkenning en "ground attack") en de FENCER. Tenslotte dient te worden opgemerkt dat in de periode 1982 tot heden de FITTER-K is ingevoerd.

15. In de Sowjet-Unie is - zoals meerdere malen reeds in de ISAM is gesignaleerd - een ontwikkelingsprogramma aan de gang van een viertal gevechtsvliegtuigen. Twee typen, n.l. de FROGFOOT en de FOXHOUND zijn reeds op kleine schaal verspreid. Van de andere twee typen, de FLANKER en de FULCRUM is of wordt de serieproductie ter hand genomen. In hoeverre bedoelde vliegtuigen in de "Forward Area" zullen worden ingedeeld valt op dit moment nog niet te beoordelen.

16. NSWP-"Forward Area". De modernisering bij de NSWP-LSK houdt zeker geen gelijke tred met de Sowjet LSK. Wel is er een duidelijke toename te constateren in het totale bestand door de toelieferingen van de uitgefaseerde vliegtuigen van de Sowjet-eenheden. In 1975 werd een aanvang gemaakt met de levering van 3e generatie vliegtuigen, m.n. de FISHBED-L/N en later (1978) vond de invoering plaats van de FLOGGER-B, -H. Momenteel zijn 10 regimenten geheel of gedeeltelijk uitgerust met 3e generatie vliegtuigen.

17. Sowjet aanvalsheli's "Forward Area". De Sowjet aanvalsheli-strijdmacht heeft zich ontwikkeld van niets in 1972 tot een sterkte van ruim 600 HIND-D/E en HIP-E/F/H. Van belang in dit verband is, dat het hier puur aanvalsheli's betreft. Het totaalbestand aan bewapende heli's in de "Forward Area" bedraagt ruim 1100. Tot nu toe zijn 10 aanvalsheli-regimenten gevormd en 25 zgn. "Divisional Helicopter Squadrons" zijn geheel of gedeeltelijk geformeerd. Zoals ook blijkt uit pt. 6 en 7 is het duidelijk dat deze helicopters de overige gevechtsvliegtuigen, zowel jagers als jabo's vrij kunnen maken voor andere taken. Het verloop van de aanvalsheli-sterkte over de afgelopen 10 jaren voor de "Forward Area" was per jaar als volgt:

Foto 4:

Foto 4: HIP-H.

1973	-	30
1974	-	90
1975	-	100
1976	-	100
1977	-	240
1978	-	270
1979	-	380
1980	-	370
1981	-	430
1982	-	480
1983	-	620

Commentaar:

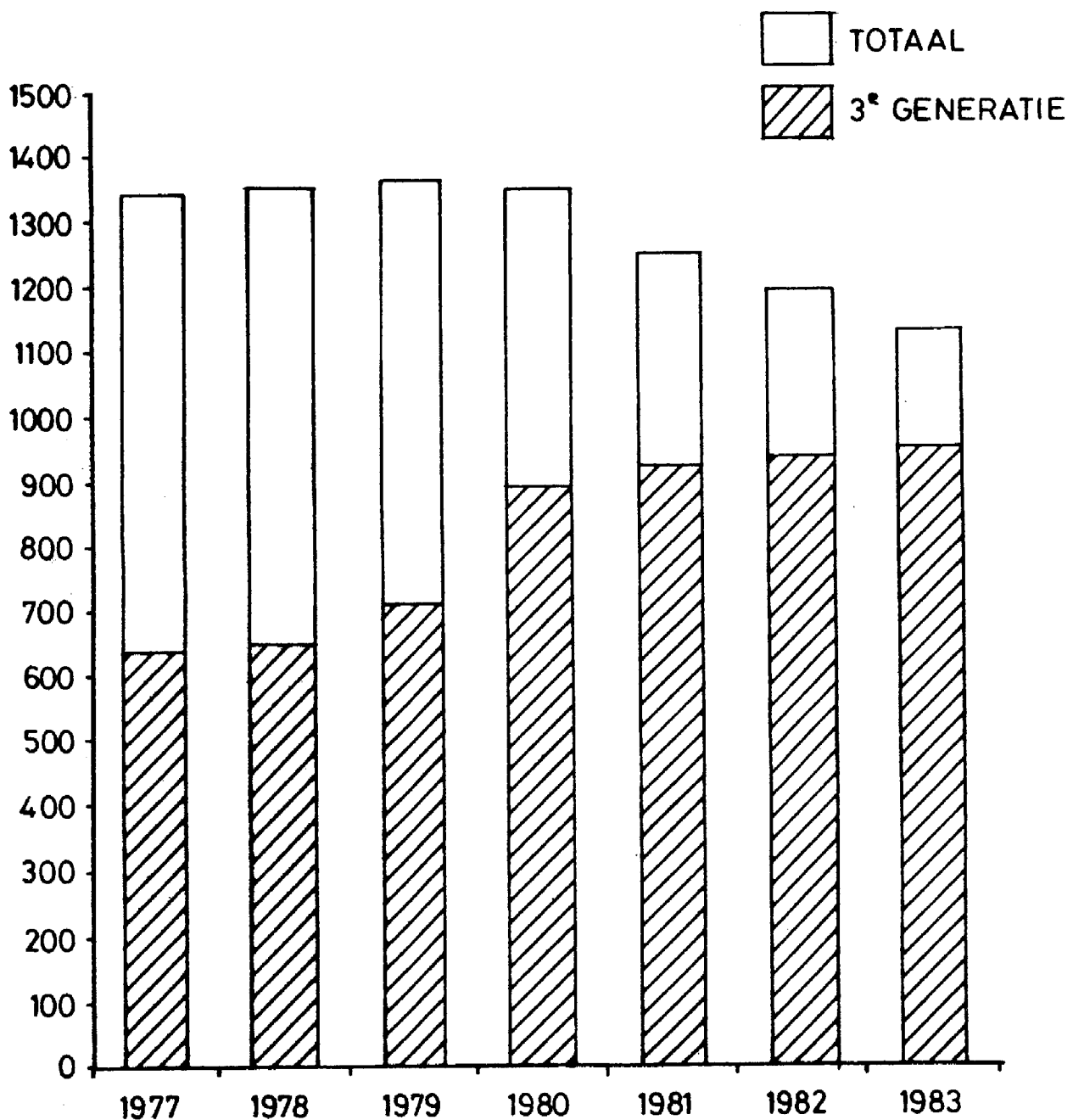
[REDACTED]

Commentaar: De min of meer explosieve toename van het aantal "attack-heli's" in loop van 1983 vindt zijn oorsprong in de oprichting van de DHS (Divisional Helicopter Squadrons), die naar het zich laat aanzien voor elke Sowjet landmachtdivisie worden gevormd en mogelijk in de toekomst ook t.b.v. de NSWP landmachtdivisies.

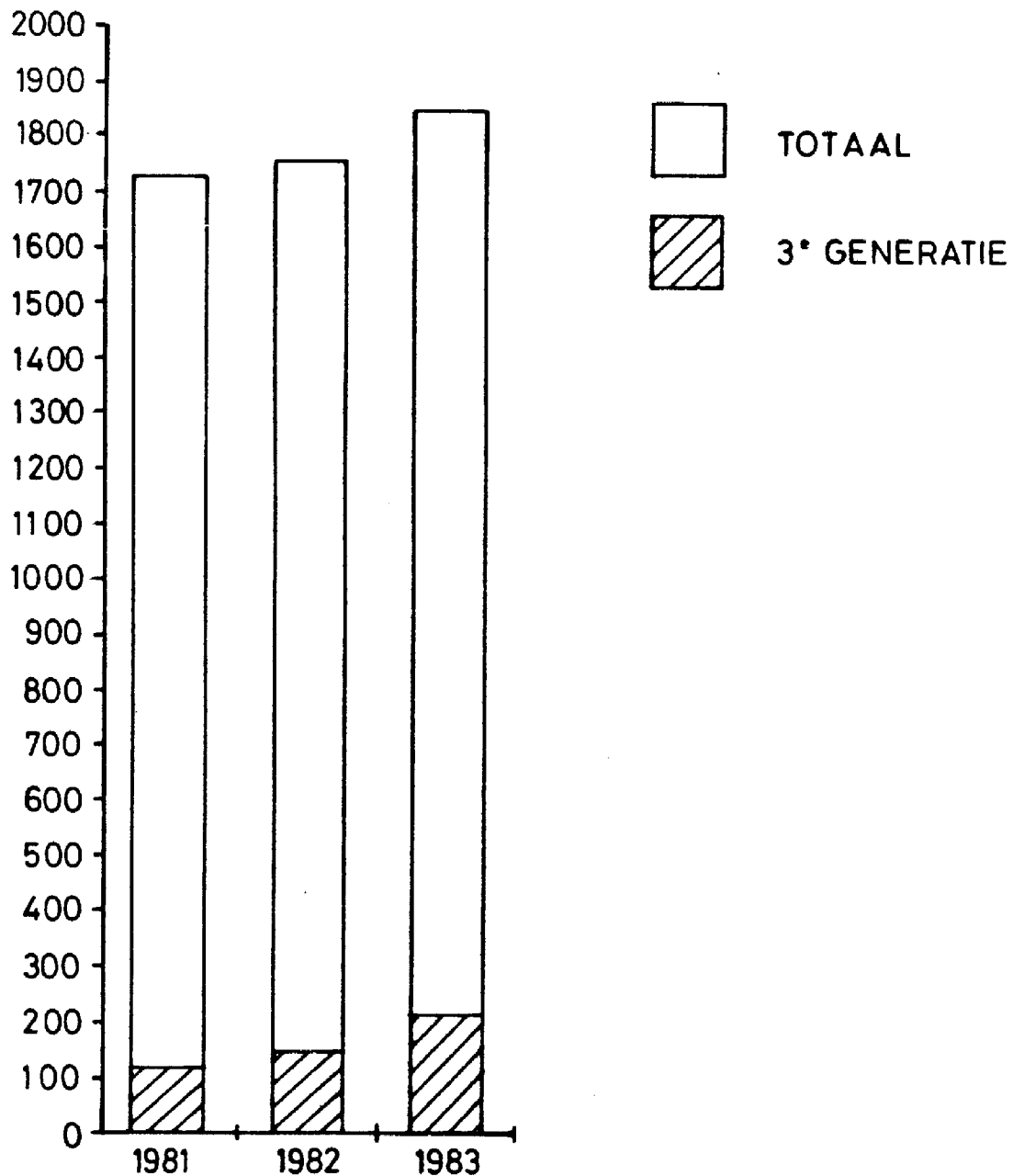
SLOTOPMERKING

- */. 18. In de bijlagen A t/m C behorende bij dit hoofdstuk, zijn de meer recente ontwikkelingen in grafieken weergegeven.

VERHOUDING TOTAAL BESTAND SOWJET TAKTISCHE
GEVECHTSVLIEGTUIGEN EN DERDE GENERATIE VLIEGTUIGEN
IN " FORWARD AREA " (periode JAN. 1977- JULI 1983)

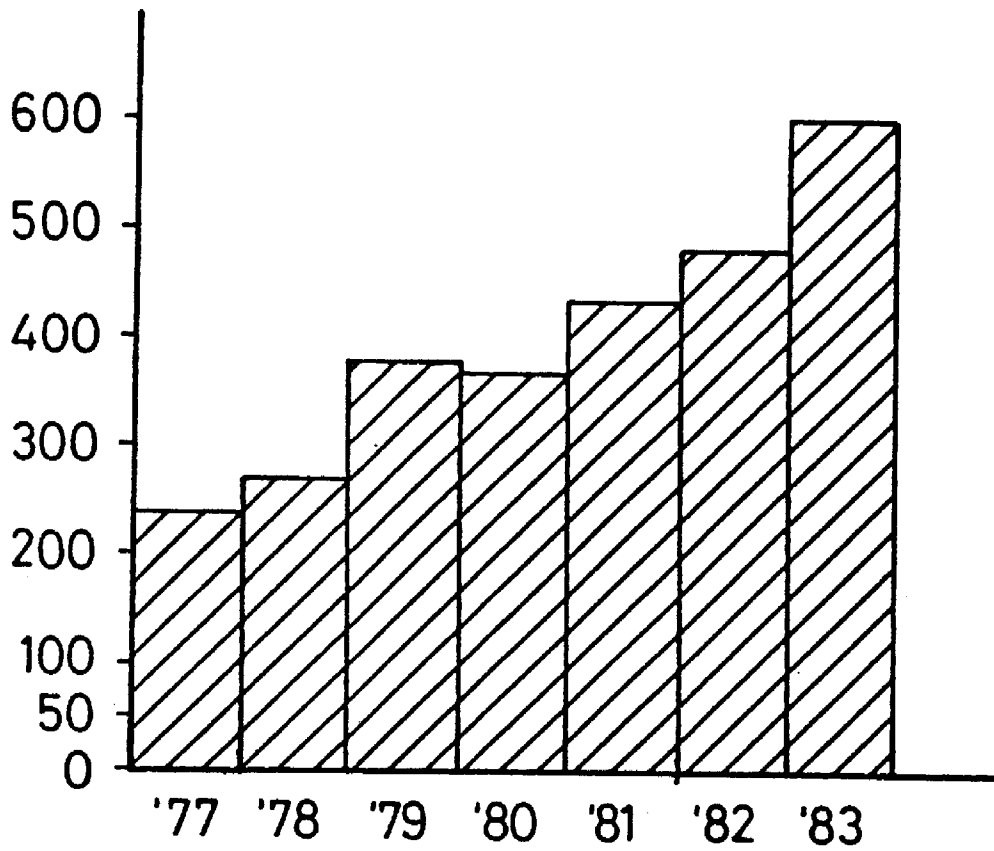

VERHOUDING TOTAAL BESTAND OOSTDUITSE - POOLSE
EN TSJECHISCHE VLIEGTUIGEN EN 3^e GENERATIE
VLIEGTUIGEN (periode JAN. 1980 - JULI 1983)

STERKTE VERLOOP SOWJET "ATTACK" - HELICOPTERS

" FORWARD AREA "

HOOFDSTUK IV - HET INCIDENT MET DE Z-KOREAANSE
BOEING 747 - FLIGHT 007

INLEIDING

1. In verband met het feit dat - anders dan uit de publiciteits media - geen [REDACTED] informatie beschikbaar was over het overbekende KAL-007 incident werd tot nu toe aan dit onderwerp in de ISAM geen aandacht besteed.
 2. Recent werd [REDACTED] een "open" analyse ontvangen,
[REDACTED]
 3. Alhoewel aan bedoelde analyse dezerzijds geen evaluatie kan worden gegeven, lijkt de verstrekte informatie voor de ISAM lezer zeker interessant. De analyse wordt hierna in onverkorte vorm weergegeven.
- [REDACTED]

ORIG. PAGES OF THE COPY.

THE INCIDENT

